

ЖИВОТЪТ НЕ Е РЕЗЕРВНА ЧАСТ

Това е мотото на тазгодишното възпоминание на Световния ден в памет на загиналите при пътнотранспортни произшествия, част трета от Глобалното десетилетие от дейността: безопасни превозни средства. В допълнение той се съгласува с генералната тема на Третата глобална министерска конференция по безопасност на движението по пътищата, която ще се проведе в Стокхолм през февруари 2020 г. на тема „Постигане на глобални цели 2030 г.“

Въпреки мащабните усилия, данните в световен мащаб сочат, че броят на жертвите на пътя, както и на сериозно ранените и заболелите при ПТП и от замърсяването на въздуха е непоносимо висок. Всяка година по целия свят най-малко 1.3 милиона загиват и не по-малко от 50 милиона биват сериозно ранени в ПТП. Към това трябва да добавим и увеличаващата се цифра от 4.2 милиона починали в следствие на замърсения въздух, причинен до голяма степен от транспорта. В допълнение, десетки милиони страдат от болести, причинени от замърсяване, в частност от газове изпарения и вредните частици, отделяни от спирачните системи и гумите на автомобилите.

Световната статистика не обобщава данни за загиналите на пътя и за ранените, както и за фатално заболелите в следствие на замърсения въздух. Когато говорим за жертви в следствие на пътния трафик, ние се фокусираме върху превантивните мерки. Има много причини, за да погледнем по-мащабно на тази глобална стратегия, ако наистина искаме да намерим по-добри решения. Простата истина е, че моторните превозни средства са опасни машини не само заради техния вътрешен и външен дизайн, но и заради замърсяването, което причиняват. Следователно, трябва да признаем, че два пъти повече са жертвите от замърсяването, което е причинено от изгорелите газове и вредните частици, отделяни от спирачните системи и гумите на автомобилите, отколкото от катастрофи на пътя. Затова трябва да предприемем съществена стъпка да променим тази тенденция. Нашите права на живот и здраве без съмнение са поставени под въпрос всеки ден по световните пътища и улици. В тази връзка спешно трябва да признаем недалновидността на настоящия модел за безопасност на движението по пътищата, който не обединява мерки срещу замърсяването, водещо до фатален край. Само тогава можем да се изправим срещу комплекса от реалността на тази пандемия и да отдадем почит в памет на всички жертви.

Необходимо е да се замислим относно типа мобилност, който имаме днес, базиран на ценности като неотложност, себелюбие и материализъм. Този модел не се вписва в рамките на едно зряло общество, в което икономическите и екологичните последици рефлектират върху цялото човечество.

Моторните превозни средства се произвеждат, за да предоставят на собствениците им свобода на придвижване и усещане за лично надмощие чрез скоростта. Това ги превръща и в рискови машини. Човешкият живот не е резервна част, която може да се замени, ако е счупена. Така че опасността да бъдем убити от тях в следствие от лош контрол или от замърсяването, което причиняват, не може да бъде „резервна част“. Опасността е част от тяхното предназначение и дизайн.

За да се постигнат заложените от ООН устойчиво развиващи се цели 3.6 и 11.2 (по-добро здраве и постоянно развитие на околната среда), ние трябва да приемем истината и да разберем, че визия „Нула“ не е само желана цел, но е и следствие от пътния трафик, който се нуждае от по-леки и безопасни автомобили, както и от нула вредни емисии, а спрямо транспорта целта е да се редуцират дългите дистанции, като фокусът е върху „продукти без километри“.